Մանդուամի Եֆքեար սէնէտ 300 նիւսխէ վէ-
րիլիպ, սէնէվի գրյմէթի խթիանպոլ իչին 300 ղուրուշ, վէ ալթը այլըղը 150 ղրշ. վէ թաշրալար իչին բոսթա բարասը իչինտէ օլարագ, սէնէվի գրյմէթի սաղ ագճէ 250, վէ ալթը այլըղը տախի 125 ղրշ. տուր։
Վէ պէհէր նիւսխէսի 50 փարաչա սաթըլըր։

Մանգուամի Եֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

Իրանթին պէհէր սաթը-
ըը իչին պիրինճի տէֆա 3, իքինճի տէֆա 2, վէ իւ-
չինճիւ վէ սայիր ամֆա-
լար իչին 1 էր ղրշ։ Իրան
սրրասրնա գոնուլմասան
իլանին սաթըրը 5 ղրշ. տուր
Մէքթուպ վէ սայիրէ
Գալաթատա Բէնճէնպիհ
բազարրնա վագը Ն. 29
Իբսի խանրնտա կարա-
պետ Ց. Փանոսեան իմի-
նէ կէոնաէրիլէճէք տիր

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ ՎԱՀԻ ՉԻԼՀԻՃՃԷ 30 — 1871 ՄԱՐՏ 8 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՄԻ — ՊԱՌԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 20 — ՆԻՄԷՐՕ 1520

ԻԼԱՆԱԹ

Կիւզէլ եաղը իլէ վէ թէմիզ սուրէթատէ տիւյիւն վէ ճէնաղէ պիլէթլէրի կիպի չէյլէր պասճաղըմըղտան, լիւզումու օլանլարը պիլմէլէրի իչին իլան իտէրիզ։

Կիւմրիւք նէզարէթի թալիպի իւղէրինէ, էօնիւմիւզտէքի մարտ 1/13 տէն պաշլատարագ, վարօր իլէ սահիպ իմզալարա իրսալ գելընան մալլէրին սահիպլէրի, պիլա միւսթէնա, լաերգը իւղրէ վիրիմիչ գոնիչէմէնթօլարընը թէսլիմ, վէ անլէր երէրինէ կիւմրիւք տիրէքթօրունա խիշմատէն եաղըմըզ, վէ մալլէրին թէսլիմ իտիլմէսինի միւշիր պիր քէտաղրա տոզ իյլէմէք իւղրէ, քէնտի ճէնթօլարընա միւրաճաաթ իյլէմէլի տիրլէր. մէզքիւր քէտաղրա իլէ մալլէրինի կիւմրիւքտէն չըգարապիլէճէքլէր տիր։

Խթանպոլ, 11 մարտ 1871

Ժ. Պիպպի Սօն վէ գումբանիա ասճէնթօսու Լուսար լա Ֆոնթէն. Մ. Պիւրն Մ. Իվէր ասճէնթօսու Ս. Է. Կրբասբաքանի պիրատէրլէր ասճէնթօսու Տանիէլ Բաբբա վէ գումբանիա. Միւնթէլիֆ գումբանիալար ասճէնթօլարը, Հալտ Մաթօէն Թոտ վէ գումբանիա։

Հազար իւ մեկ գիշերներու 5 ըդ հատորն ալ Պոլիս հասած ըլլալով, արդոյ բաժանորդներէն կը խնդրուի որ Զաքմաքճլար–Լոգուշու թիւ 10 Տէտէհանոյ վաճառատունը ներկայացնեն իրենց անդրադարձը իւ հանկէ ատանան նոյն հատորը։

ԷՆՎԱՅԻ ԷՎՐՕՊԱ ԻՍԹԻԳԲԱԶԱՐԸ
ՄԷՐՔԷՋԻ ՏԷՐՕՋԻԹՕՍՈՒ
ԳԱԼԱԹԱ ԳՕՄԻՍԻՕՆ ԽԱՆ Ն. 16

Սահիպ իմզանէն մաղազասընա, 1871 ապրիլ պիրատ չէքիլէճէք օլան Բում իլի ատմիր եօլ ատ հիմիէրինատէն պէշ ատէտ ատ հիմ իչին միթէպէր օլմագ իւզրէ 10 տր ղշ. ա ըրբօմէս սաթըրմագտա տրը. մէզքիւր պէշ նիւմէրօլարան հէր գանղիսի քի գազանաճագ օլուր իսէ, գազանան նիւմէրօլարը բրօմէսլէրինի տրմշ օլան գաթլար, գազանան մէպլազընէ հիկիմիատէն պիրինի տոզ իտէճէքլէր տիր։

Լէն պէօյիւք բիանքօ գազանաճագ 600,000 ֆրրանք։

Քեաֆֆէյի բրօմէսլէրին իւզէրինատ սահիպ իմզանէն մէօհիբիւ վէ իմզասը պուլունմալը տրը, չիւնքի բրօմէսլէրինի սաթըզը սէհիմէրին սահիպի քէնտիսի տիր. սահիպ իմզանէն մաղազասընա հէր նէվի իսթիգրազ սէհիմէրի պուլունտուգտան մատա, մէզքիւր սէհիմէր հազգընա հէր քիմ քի թաֆիսիլ մալիմատ իսթէճէճէք օլուր իսէ, մէզքիւր մաղազատա միւրաճաաթ իյլէտիկինատ, իսթէտիկի մալիմատ լրը ալապիլիր։

Ժ. Տ. ՃԱՆԷԹՕ

ՉԻՒՐԻԽԻՓ ՏԻՇԼԷՐ

Տիշ չէքմէք պարպարճա պիր ամէլիաթ տրը, չիւնքի պու կիւնքի կիւն, չիւրիւք տիւր տէյէրէք չըգարբլան քեաֆֆէյի տիշլէր տիւզէլիպ գուլանըլապիլիր։

Զիւրիւք պիր տիշի իլք էվվել սաղլամ մալը վէ պատէհու տէյիլ քի տիշլէրի տիեահլաթարրպ չիւրիւթտիւրէն ալէաթլար, իլլա ալթուն եախօտ բրլաթին իլէ տօլատուրմալը տրը։

Պիր տիշ էյի տօլմաչ օլատագտա, էօմրիւնիւն սոնունա գատար գուլլանըլապիլիր Էկէր պուղէն տիշ պոշալրը իսէ, տէպէպի տիշի տօլատուրան տիշճինին ճէհալէթ վէ չոփաղըղը տրը։

Իքի սէնէտէն պէրու Խթանպոլատա տիշճիլիք սանատթընը իճրա իթմէքտէ օլան տօքթօր Տօրինեի, 20 տէնէ Բարիստէ բրրաթիգա իթմիշ տիր։ Խթանպոլատա մէրգում տօքթօրտան մատատա տիրլօմատար պուլունան տիշճի եօղ տուր։ Տօքթօր Տօրինեի հէր կիւն ալաֆրանկա սատթ օն պիրտէն պէշէ գատար, Պէյօղլուտա Ամալը–Մէսճիտ սոկատարընտա վագը 15 նիւմէրօ իլէ մուրաջաատ խանէտէ պուլունուգ, կէլէն միւշթէրիլէրի գապուլ իթմէքտէ տիր։

Օն սէքիզ տէնէ Բարիստէ տիշճիլիք սանատթընը իճրա իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու կիւնլէրտէ Տէրսատէթէ կէլմիշ օլան տօքթօր Տօրինեենին պիրատէրի տախի, հէր կիւն ալաֆրանկա սատթ 8 տէն 3 է գատար, Խթանպոլատա Քէօրբիւ պաշընտա Խիթիսատպէն դարշըսընտա պիր մաղազատա պուլունուգ, կէլէն միւշթէրիլէրի գապուլ իտէր։

ԼՕՀԶՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ
Գալաթատա սոքընտալը

Բրուսիանէն հէքիմիք Ագատէմիասը, վէ Էն միթէպէր հէքիմլէր, վէ ուսումէն քեաֆֆէյի հէքիմիք Ագատէմիալարը Թարաֆընատան Թահսին օլունմուշ օլան մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒՆՈՒ իսթիմալ իտէնին եիւզիւնատ վէ էյլէրինատ նէ զըզըլլէք վէյատա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէշատէն եանար վէ նէ ատ պուրուշուր։ Կէրէք գատընլարվէ կէրէք էրքէքլէրինթէ-նինէ պէեազըզ վէրիքտէն պաշգա տէրիյի եուսուշատան մէզքիւր սուեուն գուվվէթինի թէճրիպէ իլէ թանրմշլարտրը։ Մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ, եալընըզ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտրրրմատա 68 Ն. իլէ միւրաջաատ Մ. Վէլիչ վէ գումբանեասընդէն մաղազասընատա սատթըլըր։

ԻԼՄԻ ՉԻՐԱԱԹ

Մանգուամէն 1516 ճնճէնէ-էէնդէ պոէսէ

Թօհումու պէեազ օլան ճինս տախի իրի տիւրլիւ օլուպ, պիրիսինին թօհումու պէեազ, վէ տիկէրինինի սարը օլուր. սայիր ճիհէթլէ պու իրի տիւրլիւնիւն պիր պիրինատէն ֆարգը օլմաերպ, գապճըգլարը տայիմա իրի վէ եումուրթա չէքլինատ օլուպ, թարագլարը ալթընատա սալա տէլիք պուլունմագ. վէ թօհումու կիպի չէչէքլէրի պէեազ օլուր վէ ճինսինին աֆիօնու, էվվէլքի ճինսինէն մահսուլթընատան տահա զիեատ, վէ էյի օլուր. Հաշիշ թօհումարընը պաղը մահէլլէրատ էքմէկէ զատթարլար իսէ տէ, էքսէրի եաղընը չըգարմագ իչին իսթիմալ օլունուր. վէ եիւղ օգգա թօհումանան օթուզ գրրդ օգդա մրգտարը եաղ չըգար, վէ էրի տիւրլիւ օլուր, պիրիճինի, թօհումու էզիպ վէ ըսրթարգատան սոնրա, հէման ըսրճագ իրէն չըգարբլան եաղ տրը բիր, Էվրօպատա թատվիր, վէ նագդաշ, վէ գանաիլ, վէ ֆանուսլար իչին գուլանըլար. վէ իքինճիսի սալա ըսրթարրմագտընդն ալընան եաղ տրը քի, լէզզէթլի օլուպ, թատամ իչին գուլանըլար. Գարա–հիսարը սահիպատ, տայիմա թօհումու ըսրթարրարագ եաղընը չըգարբեօրլար. վէ քեաֆֆէյի էհալի թատամ իչին պու եաղը գուլանրեօրլար։

Մարը ԲՕՀՈՒՄԱՆ ԱՖԻՕՆՈՒ ԿԻՊԻ ԵԱՂԸ ՊԱԲԻ ԳԷՅԻԼԷՐԻՆԴԷՆ ՉԷԵԱԴԷ ԷՅԻ ՕԼԱՐ։

Էվվել վէ սօն պահարատա գրրաղը տիւշմէգ մահէլլէրատ, իլու աերնատան մարթա գատար, հաշիշ թօհումու էքիլեր. ֆագաթ, գրրաղը տիւշէն մահէլլէրատ, մութլագա իլու աերնատա, վէ էվվել պահարատա գրրաղը էյիամը կէչտիքտէն սոնրա, էքիլմէլի տիր։ Պուրատա սանճաղընընն էքսէրի մահէլլէրինատ, կէրէք էվվել պահարատա, վէ կէրէք սօն պահարատա գրրաղը տիւշմէքտէ օլուղունատան, վէ էվվել պահարատա նիսատան աերնատա տախի պագը գրրաղը վուգուպ ուլտուղունատան, վէ նիսատան աերնատան սոնրատա էքիլէճէք մէվսիմի կէչմիշ օլաճաղընատան, պու հավալատէ, վէ պու հէվալէյէ միւմասիլ (պէնդէր) մահէլլէրատ, իլու վէ նիհայէթ թըշրինի էվվել այլարընատա էքիլմէսի իգթիզա իտէր։ Վէ պունատան մատատա հէր գանդի մահէլլատ օլուր իսէ օլսուն, պու էյեատ է էքիլտիկի հալատ, կէրէք ֆիֆիօն վէ կէրէք թօհումու մահսուլու գիեատ օլուր։

Նէ ճէնա ԲՕՀՈՒՄԱՆ ԷՎՎԷԼԻՆԻ ՊԷԵԱԴԷՆԴԷ ՊՐԸ։

Հաֆիվ վէ միւնպիթ վէ մէլլ թօփրագլարատա էքիլմէլի. սէրա վէ եարբշդան թօրրագլարատա, վէ սուլագ եէրլէրատ էքիլիր իսէ, հէմ մահսուլ ազ օլուր, վէ հէմ ատ ֆիֆիօնու իյի օլմագ։ Հաշիշ թօհումու էքիլէճէք թարլատա հէր գանդի տիւրլիւատէն օլուր իսէ օլսուն, պիր չօգ կիւպրէ տէօքիւլմէլի տիր։ Ֆագաթ, գօեուն կիւպրէսինին պու նէպաթատա հա գիեատ հիսս ու թէէսսիրի օլաճաղը տէքքիար տրը։ Վէ ֆիֆիօն մահսուլու ալընան թարլատա հէման պու գատայ էքիլեր իսէ, ֆէվգ էլատ պիր մահսուլ օլաճաղը, ֆպիթթէճրիպէ թատիպ օլունմուշ տուր։

Թօհումի էէճէնէ ԲԻԷՐԻԷ, Վէ ԷԷԳԷԳԷ ՕՃԻՐ ԼՈՂՄ ՕԼԱՆ ԽԷՐԳԷՆԼԷՐԻ

Ֆիֆիօն թօհումու էքիլէճէք թարլատը պիր գաչ տէֆա սիրիլիւպ, թօփրաղը լաերգըյլա գապարարգատան, վէ քէթէն թօհումու կիպի էլ իլէ սաչըլարգատան սօնրա, պիր թրրմրգ իլէ, եախօտ պիր թարան արգասընա չալրլար պաղլաերպ, իշպու ալէթլէր իլէ թօրրատա գարբշարրրմալը, վէ պիր տէօնիւմ թարլատա, եախօտ պիր քիլէ պու դատայ, թօհումու ալրը պիր թարլատա, եիւղ տիրհէմ ֆիֆիօն թօհումու էքիլեր իսէ, քիֆայէթ իտէր։

Ֆիֆիօն ֆիտանլարը չըգմագա պաշլատրպ, իւշէր տէօրտէր եարբագ օլուղու անտէ, սրգ օլան եէրլէրին ֆիտանլարընատան սէօքիւպ, պիր պիրինէն մէսաֆէլէրի պիրէր գարբշ մրգատարը պըրագմալը, վէ արալարընատան զուհուր իսէն օթլարը չըգարմագ իչին պիր իրի տէֆա չարալամալը. Պու չարա խրամէթինի սալա իհմալ իթմէմէլի. դիրա, թարլատա օթ չօղալը իսէ, ֆիտանլարը լաերգըյլա պիւյիւմէսինէ մանի օլուպ, մահսուլունուն տախի բէք ազ օլմասընա սէպէպ օլուր. Վէ հէման օթ թօհումլարը թարլատա գալարագ, սոնրա թարլանըն օթատան գուրթուլմասընա միւվէատի օլուր։

Ցեվոդ

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Տիւնքի կիւն Հակահասունէանլարը Երէնի կաթուղիկոսլարը Պախթիարեան հազրէթլէրի, Ս. Ոսկերերան քիլիսէլերինատ Պուտտաաբ–Ղերիճի թագտիս եթտիքտէն պաշգա չու աթիտէքի զաթլարը տախի Եպիսկոպոս Ճեռնադրելիյլէմիշ տիր։

Ռիւբիլեան Հայր Յոխէմ
Թէոդոսեան » Եղիշէ
Ս.մայէրպայեան » Մովսէս
Վէ Դաւիթեան » Սերովբէ

—Բօմատան կէլէճէք օլան պիր գարտինալ, պու ճիւմա կիւնիւ պէքլէնիլմէքտէ իմիշ։

—Ս.լաֆրանկա մարտըն պիրինճի վէ իքինճի կիւնլէրի, Գալալատա շիտատէթլի սուրէթատէ հարէքէթի արզ վուգու պուլտուղու։ բասաթխանէյի ամիրէյէ, պա թէլէկրաֆ պիլտիրիմիշ տիր։

—Տէրսատէթ Ռուսիա սէֆարէթի իքինճի թէրճիմանընն Թրապզոն գոնսօլոսուղունա, վէ սապէդ Թրապզոն գոնսօլոսունուն Ռուսճուք գոնսօլոսուղունա թայինին օլտուգարը կիպի, միւմայիլէյհ իքինճի թէրճիմանընն եէրինէ տախի, Սէլանիք գոնսօլոսունուն թայինին գէլընարդը իշիտիլմիշ տիր։

—Իշ պու բազար սապահրսը, Օրթաքէօյատ Գոնսօլիտճի Եէհուտինին պիրիսի, քէնտի խանէսինատ իր իլէ քէնտի քէնտիսինի թավանտան ասարագ պօղուլմուշ տուր։ Ռիվայէթէ կէօրէ, մէզքիւր Եէհուտի, պու կիւնլէրտէ Գոնսօլիտտէն խայլի զարար իտէրէք պօրճլու տախի տիւշմիշ օլտուղունատան, քէնտի քէնաինէ գատ իյլէմիշ տիր։

—Ալթը սէնէ ագտէմ Գալաթատա սարաֆընն պիրիսինին էլինտէն ճէպրէն չանթասընը գաբարագ ֆիրար իտէն Նուանլը Գոսթի նամ չախս, օլ վագրթատան պէրու Նուանիսթանա ֆիրար իտիպ էլէ կէչիրիլմէմիշ իսէտ, պունատան չէնտ կիւն ագտէմ Տէր–սաատէթէ կէլտիյինատ, Բօլիս թարաֆընատան թէպտիլէր խապէր ալարագ, իրթէսի կիւնիւ, մէրգումու Գալաթատա տիրտէսթ իտիպ, Պապը–Զապթիյէէ կէօթիւրմիշլէր տիր։

Իշիտիլիշէ կէօրէ, օլ վագրթ, սարաֆընն չանթասընատա ալթմշ պին ղուրուշլուգ գատար ագճէ վէ միճէվէրաթ վար իմիշ։

ԻՕԹԱՆՊՕԼ 8 ՄԱՐՏ

ԽԱՐԻՃԻՑԻ

ԲԱՐԻՍԻՆ ԱՀՎԱԼԸ

Բարիստէ, իֆրաթ մէրթէպէտէ սէրպէսիյեէթ թարաֆկիրլէրինին, Ճիւմհուրիեէթտէն պաշդա, հիչ պիր հիւքիւմէթ թարզը գապուլ օլունմաե ահաղը հագդընա, չիմտիտէն, նէ տէրէճէ աղրը կէօսթերիշէր իթմէքտէ օլմալարը, ատթիտէքի հալէրտէն, զօլայճա անլաշելապիլիր։

Բարիս, 7 մարտ։

Մոնմարթրը վուրուշունուն Սէն Բիէր նամ մահէլլի, թէքմիլ պիր օրտուկեահ օլմուշ տուր։

Եէնի ուսուլ իւզրէ օլան 30 բարէ գատար թօր, վէ եէտի բարէ գույրուգտան տօլար սայիր թօբլար իլէ, մէզքիւր պաերրը թէվէսի էօրթիւլմիւշ, վէ թօբլարը աղրգլարը տախի, շէհրին մէրքէզ մահէլլինէ տօղրու չէվրիլմիշլէր տիր։

Մէզքիւր թօբլար, զայէթ ուսթալրգլա եաբըմշ օլան թապեալար արգասընտա պուլունմազտա. քէզալիք, թապեալարրն էօնլէրի տախի, սայիր թոբրաղ իսթիհքեամլար, վէ խէնտէքլէր իլէ, մուհաֆազա հալինէ վազ իտիմիշլէր տիր։

Պունլարը եաբան Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրինին օրտու մէրքէզի, Պէլվիլտէ տիր, վէ հէր նէվի էմրլէր, մէզքիւր մէրքէզի օրտուտան վէրիլիր։

Պէլվիլտէ տախի, Մոնմարթրըտաքի կիպի իսթիհքեամլար եաբըմշ տրը. վէ մէզքիւր իքի մահէլլատ տախի, բէք չօգ ճէպհանէ պուլունուպ, կիճէ կիւնտիւզ, նիզամլը սուրէթտէ գարաղօլար պէքլէմէքտէ տիրլէր։

Մոնմարթրըտաքի թապեա վազ իտիլմիշ օլան թէրէյէ չըգմաք, վէ անը զապթ իյլէմէք, միւքիմսիզ տիր։

Պէլվիլտէքի թօբլարրն աղրգլարը տախի, շէհրին օրթասընա տօղրու չէվրիլմիշ տիրլէր։

Կէրէք Մոնմարթրըտա վէ կէրէք Պէլվիլտէ, հէր սոգաղրն քէօշէսինտէ, մէրգուման Միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլէրի, գարաղոլ տօլաշմազտա օլուպ, ուֆաք պիր վազանրն, զայէթլէ ամբնամազ հայլէրէ սէպէպիյեէթ վէրէճէք օլմասընտան գորգուլմազտա տրը։

Ճիւմհուրիեէթին էմնիյեէթտէ պուլունմասը իշին էլտէ իտիլէճէք օլան սայիր թէտպիրլէրէ տախի գարար վէրմէք իշին, պունլար, Բօսֆորուն վէ սայիրլէրին կէմիլէրինէ պէքլէմէքտէ իմիշլէր։

Բարիս, 8 մարտ։

Հիւքիւմէթ, Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրինին թուլթուրքլարը թավրուհարէքէթէ գարշը, լազըմ կէլէն թէրթիպլէրի իճրա իյլէմէք իշին, պու կիւն եաբրն պէքլէնիլմէքտէ օլան նիզամ ասաքիրինին եէթիշմէօրնէ պէքլէմէքտէ տիր։

Միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլէրի, մարտրն Յիւնհիւ կիւնիւնէ տէկին, հանի, Բրուսիալրլարրն հէնուզ Բարիստէ պուլունտուքլարը վազրթ, 700,000 ատէտ փիշէնք էլէ կէչիրմիշլէր իտի։

Հիւքիւմէթ, հէնուզ եաղմա իտիլմէմիշօլան սիլահամպարլարրնը պօշաթմագտա օլտուղունտան, պու սէպէպլէ, Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի իլէ Ենղամ ասաքիրի պէյնինտէ պիր չաթըշմա վուղու պուլաճաղը, իհթիմալտէն կէօրիւնմէքտէ տիր։

Միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլէրի շունու սէօյլէմէքտէ տիրլէր։

Ճիւմհուրիեէթի թէհլիքէտէ տիր. թօբլար, Ճիւմուրիեէթին մալի օլտուղու իշին, անլէրի քիմսէյէ թէսլիմ իթմէյէճէյիզ տիր։

ԲՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ԲՈՒՍԻԱ ԻԹԹԻՖԱՔԸ

Վիէննատաքի Նիու Ֆրի Բրէսնամ գազէթասու, շէօյլէ օգունմուշ տուր։

«Ֆրանսա իլէ Բրուսիա պէյնինտէ պիր մուհարէպէ աչըլմաճաղը նիշանէլէրի կ'օրիւնիւր կէօրիւնմէզ, Լմն չէհրինտէ, Բրուսիա իլէ Բուսիա տէվլէթլէրի պէյնինտէ, ըէսմէն պիր իթթիհատ ադտ օլունտու։

«Մէզքիւր ահտնամէ մուճիպինճէ, Ավսթրիա, Ֆրանսա իլէ պիրլէշիր պիրլէշմէզ, Բուսիա տախի, Ավսթրիա իւզէրինէ հիւճում իտէճէք օլտուղունտան, Բրուսիա տէվլէթի, էօյլէ պիր հալ վուղուրնտէ, Բուսիա ասաքիրի իլէ պիրլէշսինէր տէյի, Սիլէզիատա, տէօրթ գըթա ֆըրգայի օրտուլար սագլատը։

«Վօրթ մուհարէպէսինտէն սոնրա, սրթըգ, Ավսթրիա տէվլէթինին մէյլիեաթը իւզէրինէ հիչ պիր շիւբհէ գալմատըգընտան, Սիլէզիատա պուլունան մէզքիւր տէօրթ ֆըրգայի օրտուլար, Ֆրանսաեա կէօնտէրիլտիլէր, վէ իշթէ մէզքիւր օրտուլարրն Ֆրանսաեա կէօնտէրիլմէսի իտի քի, Բրուսիալըլարա, գաթիէն, ֆիլիուհաթը գազանտըրտը։

«Կէրէք Ինկիլթէրրա վէ կէրէք Իթալեա հիւքիւմէթլէրի, մէզքիւր ահտնամէնինվար օլմասընը պիլիրլէր իտի։

Լոնտրատաքի Սթէնտրտ նամ գազէթատա տախի չէօյլէ օգունմուշտուր։

«Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Բուսիա իլէ Բրուսիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ վազը օլմուշ օլմասընը իյի պիլիր իտի։

«Մէզքիւր իթթիֆագ, իսթէր տէվլէթճէ պիր իթթիֆագ տէնին, իսթէր հիւքմոարլարրը պիր իթթիֆագը տէնին, պիզիմ իշին, նէթիճէսի պիր տիր։

«Մէզքիւր իթթիֆագ մուճիպինճէ, Բուսիա տէվլէթի, քէնտինին մուավէնէթինէ միւհթաճիյէթ պուլունտուղու վագթի, Բրուսիաեա իմտատ իտէճէյինի վատ իյլէմիշ իտի. քէզալիք Բրուսիա տախի, Բուսիանրն, վասրլ օլմագ իսթէտիյի էն միհիմմ մագսէտլէրինէ եարտըմ իթմէքլիյի, տէվլէթի մէզքիւրէյէ վատ իթմիշ տիր։

«Մէզքիւր իթթիֆագրն թարը վէ թարիխի, արանրլաճագ չէյլիր տէյիլ տիրլէր. Բուսիա, Գարա–տէնիզ մէսէլէսինտէ նէ մաթլուպաթլարը վար իտի իսէ, քէռաֆիֆէսինի տախի էլտէ իթմիշ տիր։

«Լաքին Բուսիանրն, Ամանեայա իթտիյի մուավէնէթէ պէտէլ ալաճագ օլտուղու միւքաֆիթը, պու գատարտան իպարէթ մի իտի, իշթէ օրասը շիւբհէլի տիր։»

Տէյլի Թէլէկրաֆ նամ Լոնտրա գազէթասը տախի, այնի սուրէթտէ եազարագ, Բուսիանրն, Բրուսիատան պէքլէտիյի մուավէնէթ, կէչմիշ օլան չէյլէր իւզէրինտէն զիեատէ, կէչէճէք օլան չէյլէր իւզէրինէ տիր, տէր։

1660–1762

Գօրլսբօնատան տը Պէրլին գազէթասը, Ամանեա, հուտուտունու Ֆրանսա թարաֆընտան մուհաֆաղա իյլէմէք իշին արադի մաթլուպաթընտ գալդըշմասը իլէ զաեէթ աղրը չաբթլար կէօսթէրմէքտէ տիր տէեէնլրէ, ամիտէքի թէվարիխճէ վագալարրն խիւսասընը օգումալարրնը թավսիեէ իյլէմէքտէ տիր։

1660։ Միւսթէր բիսքոպոսու, Ֆրանսըզ վէ Իմբէրաթօր ասաքիրի մուավէնէթի իլէ չէհրի մէզքիւրու մուհասէրէ իյլէմիշ տիր։

1664։ Մաեանս Բրբէնսի, Ֆրանսըզ ասաքիրի իլէ պէրապէր, իսեան պանտէրասընը քիւչաա իյլէմիշ օլան էրֆիւրթ շէհրինի գուվվէթլէ զապթ իտէր։

1670։ Օն տէօրտիւճիւ Լուի, պիւթիւն Լօրէն տիւգալըզընը անընզրն զապթ իթթիրիպ, տուգաեը տախի գօվտուրուր։

1673։ Ֆրանսըզլար, Ալզասատա իմբէրաթօրլուղա մախսուս օլան 10 բարէ շէհիր զապթ իտիպ, Բալաթինաեա վէ Ֆրանգօնեաեա գատար կիրէրէր։

1674։ Թիւրան, Բալաթինատա տէհշէթլու պարպարլըզլարտա պուլունուր վէ Ռէնի կէչէր։

1677։ Ֆրանսըզլար, Պըրիզկօտա վազը Ֆրիդուրկ շէհրինի մուհասէրէ վէ զապթ իտէրլէր։

1678։ Ֆրանսըզլար, Ռէհլի իլէ Լանտաեու զապթ իտէրլէր։

1679։ Ֆրանսա, Օլտենպուրկա, Տանիմարգաեա գարշը պիր Ֆրրդայի օրտու սէվգ իտէր։

1681։ Ամանեա էեալէթլէրինի կէրի խսթէմէք իշին վիրիլէն, վէ «թէճէմմիւ զամարալարը» թէսմիյէ օունան օլ մէշհուր զամարալար թարաֆընտան թասդիգ օլունան զարարլար, գուվվէթ մարիֆէթի իլէ, մէվզրյի իճրաեէ վազ օլունուպ, Ըսթրազպուրկ տախի զապթ օլունտու։

1685։ Ֆրանսա, Լվվէլիսի սէնէ Բաթիզպօնտա ադտ օլունան իթթիֆագա բազմէն, քէնտի Ռեհեմդ-էբէնէ տէվամ իտէր։ Օն տէօրտիւնճիւ Լուի, Պոնուն, վէ Գօ օներեա թապի օլան սայիր շէհիրլէրին, Թըրէվ բիսգոպոսուն հիւքմ իյլէարկի մահէլլին, Պատ վէ Վիւրթանպէրկին, Բալաթինա վէ Ֆրանգօնեանրն պիւյիւք պիր գըսմընը զապթ իթթիրաֆ։

1689։ Սաղքի Բալաթինա, եազմաեա վէ ամէկէ վէրիրէրէք։ Ֆէնա սուրէթտէ խարապ իտիլմիշ պիր։

1692։ Ֆրանսըզլար, Ռէնի կէչիպ, Պատը վէ Վիւրթանպէրկի եազմաեա վէրիրլէր վէ մէզքիւր մէմալիքլէր իւզէրինէ հարպ վիրկինի թարհ իտէրլէր։

1693։ Հէյտելպէրկ զապթ օլունուպ եազմաեա վէ ամէկէ վէրիլէր. Տօֆէն, Նէգգարատան կէչէր։

1694–95։ Ֆրանսըզլար, Ամանեանրն լոտոս թարաֆընը մուհարէպէ պէլիեէլէրինէ ուզրաթըրլար։

1701։ Գօլօնեը բրբէնսի, քէնտի պէրատէրի Պավիէրա բրբէնսի իլէ պէրապէր Ֆրբանսանրն թարաֆընը թուրթուպ, 16 պէն նէֆէր Ֆրբանսըզ ասաքիրինի քէնտի պաշլըճա գալմալարընա կէլմաթրմիշ պիր։

1701։ Պավիէրա բրբէնսի, Ֆրբանսանրն միւթթէֆիգի մագամընտա, իմբէրաթօրա վէ իմբէրաթօրլուղա գարշը իլանը հարպ իտէր։ Ֆրանսըզլար, Լօբէնի իլէ Թրբէվի զապթ իտէրլէր։

1703։ Ֆրբանսըզլար, Վիլլարրն գոմանտասը թահթընտա պուլունտուգլարը հալտա, Պավիէրաեա կիրէրլէր։ Պավիէրա բրբէնսի, Բաթիզպօնու զապթ իտիպ, Շըմալ թարաֆընտան Թիրօլիւ զէրինէ հիւճում իտէր. Վանտոմ տախի, Ճենուպ թարաֆընտան շէհրի մէզքիւրէ կիրէր։ Պավիէրալըլար իլէ Ֆրբանսըզլար, Ավկսպուրկու իլէ Բասսաու զապթ իտէրլէր, վէ Հօշթատտա Ավսթրիալըլարա զալիպ կէլէրլէր։

1704։ Ֆրբանսըզլար, Հօշթատտա վուգու պուլան իքինճի մուհարէպէտէն սոնրա, Ռէնի եէնիտէն կէչմէեէ մէճպուր օլուրլար, վէ Բալաթինատան վէ Թրբէվատէն գովուլուրլար։

1705։ Վիլլար, Թրբէվի եէնիտէն զապթ իտէր։

1706։ Այնի մարէշալ, Ռէն իւզէրինտէ Իմբէրաթօր ասաքիրի իլէ գավզաեա կիրիշիպ, անլէրի դալիպ կէլիր։

1707։ Միւմայիլէյհ մարէշալ, Ամանեաեա կիրէր, վէ պիր թագրմվէրկիլէր թարհ իտէրէք, Սուապը վէ Ֆրանգօնեի ֆագրը հալէ տիւշար իտէր։

1708–12։ Իմբէրաթօր օրտուսու, Ռէն իւզէրինտէ աչըլան մուհարէպէյէ գուվվէթսիզլիքլէ դարըը դօր։

1713։ Ֆրբանսըզլար, Ռէն իւզէրինտէ դալէպէ իտէրլէր։

1733։ Ֆրբանսըզ ասաքիրի։ Լօրէն տուգալըզընը զապթ իտիպ, Ռէնի կէչէրլէր, վէ Քէհլին իմբէրաթօրլուղա մախսուս օլան գալէասընը զապթ իտէրլէր։

1734։ Մէրգուման ասաքիր, Թրբէվի իլէ Ֆիլէբըզպուրկու զապթ իտէրլէր։

1741։ Պիր Ֆրբանսըզ օրտուսու, Պավիէրալըլար իլէ պիրլէշէրէք, Ավսթրիանրն աչաղքի գրթասընա վէ Պօհէմեաեա կիրէր։ Բրբակա հիւճում զապթ օլունուր։ Իքինճի պիր Ֆրբանսըզ օրտուսու, Դօլօնեը վէ Բալաթինա ասաքիրի թարաֆընտան մուավէնէթ կէօրէրէք, Վէսթֆալի իւզէրինէ ճիւճում վէ պատէհու Հանովրա իւզէրինէ եիւրիսիշ իտէր։

1742։ Ֆրբանսըզլար Պոհէմեատան գովուլուրլար։

1743։ Ֆրբանսըզլար, Ռէնտէն էօթէկէ կէրի գովուլուրլար։

1744։ Իքի Ֆրբանսըզ օրտուսու, Ռէն իւզէրինէ եիւրիր. Ֆրբի-զուրկ զապթ օունուր. Պավիէրալը ասաքիրէ, Ֆրբանսըզ ասաքիրի իմտատիրէ եէթիշէր։

1745։ Գուվվէթլի պիր Ֆրբանսըզ օրտուսու, իմբէրաթոր ինթիխապը իւզէրինէ թէէսիր իյլէմէք իւզրէ, Ռէնի վէ Մէյնի կէչէր վէ Լոհնա գատար իլէրլէր վէ պատէհու, Ռէնին տիկէր թարաֆընա կէրի գովուլուպ, Պավիէրատա տախի մաղլուպ օրուր։

1757։ Ֆրբանսըզլար, Վէզէրաէն կէչէպ, Վէսթֆալի, Հէս Գասէլ, Հանովրաեը վէ Հալպէրսթատը զապթ իտէրլէր։ Իքինճի պիր օրտու, Էրֆիւրթտէ, ասաքիրի իմբէրաթօրի իլէ պիրլէշիր վէ Հալ վէ Մէրսպուրկա գատար իլէրլէյիպ, օրալարտան տախի վիրկի թօվլար։ Բօզպախ մուհարէպէսի, հիւճում իտէնլրի տուրտուրթուպ անլէրի կէրիկ։ Եանի Հէսկ գատար սիւրէր։

1758։ Ֆրանսըզլար, Ֆէրտինանտը Պրբիւնսվիք թարաֆընտան Հալպէրսթատան գովուլուրլար, պատէհու, Ռէնտէն էօթէկէ կէրի սիւրիւիւրլէր, լաքին եէնիտէն Հէսկ կիրէրլէր վէ Հանովրաեա գատար իլէրուլէրլէր։

1759։ Պուտիզ, անընզրն Ֆրանքֆորթ իւզէրինէ հիւճում պիրլէ, անը զապթ իտէր։ Գօնթատ, Շիմալի Շարգ թարաֆընա տօղրու իլէրուլէր, լաքին Մէնոանատա մաղլուպ օլարագ, Ֆիէսատան իւզէրինէ կէրի չէքիլիր։

1760։ Ֆրբանսըզլար, Հէսատ վէ Ռէնին աչաղքի գրթասընատ գալէպէ իտէրլէր։

1761։ Հէսատ վէ Վէսթֆալիատէ նէթիճէսի պէլլիսիզ սուրէթտէ միւտարէէլէր վազը օլուր։ Ռհաֆիֆէյի Ֆրբանսըզ ասաքիրի պիրլէշէրէք, Թամ իքի կիւն, Ամանեալըլարրն Վիլլինկհոզանատա թուճմուշ օլտուղլարը մէվզրլար իւզէրինէ հիւճում իտէրլէր իսէտ, հիւճումլարը պօշա կէտէր։

1762։ Ֆրանսըզլար, Գասէլին թարգասընա գատար կէրի գովուլուրլար

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր Գանձակ գաւառի Ղազախ գաւառակի Ղարաղաշլու գիւղի Ս. Գրիգոր եկեղեցի։

Ի թուականութեան Հայոց ՌՄԺԹ (1870) Յունուարի ԺԹ։

Ես Գրիգոր Ղարաղաշլու գիւղի Ս. Գրիգոր եկեղեցի։

մէզքիւր էֆքեար վաբօրլարընըն իշլէմէլերի իշին, մատէն քէօմիւրիւ մագամընտա մէյտանէ կէլտիկինտէն, պիթթապի էհալի տախի, քէնտի հուգուգունու, մուհաֆազա իթմէքլիկէ պաշլամըշ, վէ միլլէթճէ իտարէ միզին տէ, էսկի թարիգլերի թէրք իլէ, վագթ ու հալէ մուվաֆֆըգ պիր եէնի թարիգ թութմասը իգթիզա իթմիշ տիր։

Բաթրիգխանէմիզ, վէ եախօտ պիւյիւք քիւչիւք միլլէթճէ իտարէլերիմիզ, հալէա չու էսրարա լաեըգրլա վազըֆ օլամաեըպ, վէ հալէատա չօգ խուսուսլարտա, էսկի պիլտիքլերի թարիգլերէ սիւլիւք իթմէքտէ, վէ եախօտ սիւլուք իթմէքլիք իսթէմէքտէ օլտուգլարընտան, տայիմա ատէմի իմթիհան, ատէմի մուվաֆֆագաթ, վէ ատէմի միւթէպէթ կէօրիւլմէքտէ տիր։

Մալիւմ օլան ճէնազէ ալաեը սէպէպինտէն զուհուրա կէլէն եագրշզգսզ հարէքէթէ գարշլըգ, էհալի թարաֆընտան իպրազ իտիլէն էսէֆ ու իշթիքեա տախի, իշթէ օ գապիտէն տիր. չէօյլէ քի, բաթրիգխանէ քէնտուլի էսկի վազըֆտա տըր, նէ իսթէրսա, քէնտի քէլիֆինէ, վէ չու եա պու զաթըն վէ եախօտ զաթլարըն խաթր ու թէէսիրի իչին, քիլիսէյի ալէթ իթմէք իսթէմիշ, վէ սօնունու տիւշիւնմէյէրէք, իճրասընա ճէսարէթ իթմիշ իսէ տէ, չիմտի էհալի քէնտի լիսանընը գուլլանտըգտան պաշգա, ուսմում լիսանը սաեըլան ղազէթալար տախի, մատտէյի գրիթիգա թահրընա ալմասա պաշլամըշլար արը։

Փաթրիգխանէ պիր ճէնազէյէ բուհանի սուրէթտէ իքրամ իթմէք իսթէմիշ, վէ Գաթօլիք բուհպան թագըմը տախի, չու իքրամ հագգընտա ատէմի գապուլիյէթ կէօսթէրիպ վէ չէշմի հագարէթ իլէ պագմըշ օլտուղունտան, չօգլար, բաթրիգխանէմիզտէն զիեատէ, Գալօլիք բուհպանը հարէքէթինի աեըպլամըշլար տըր. հալ պու քի պիզճէ, պունուն զրտը իտտաա օլունսա ճայիզ տիր. չինքի, Գաթօլիք բուհպանը, քէնտի մէզհէպի ահքեամընճա հարէքէթ իթմիշ տիր. էմմա, մէզքիւր հարէքէթի հէր նէ գատար, քէնտի քիլիսէսինէ մուվաֆրգ իսէ տէ, մէտէնիյէթ վէ նէզաքէթէ մուվաֆրգ սէյիլ իմիշ, օլ պապտէ պիզիմ պիր շէյ սէօյլէմէյէ հագգըմըզ եօգ տուր, չինքի զօր իլէ կիւզէլլիք օլմազ, վէ չինքի օնլար պիզի տավէթ վէ մէճպուր իյլէմիշլէր տիր։

Էսէֆ իտէճէք եէրի չուրասը տըր քի, հալէա նէ բուհպանըմզ քէնտի վազիֆէսի հուտուտունու պիլմէքտէ, վէ նէտէ էհալիմիզ քէնտի հուգուգունու թանըմագտա տըր։

(Պագըյյէսի եարը)

ԹԷՖՐԻԳԱ

Լընտրն Ֆիկարօ ղազէթասընըն, պու տէֆա նէշր օլունան պիր ըսթաթիսթիգտէն ալտրագ պէեան իյլէտիկինէ նէզարէն, Լոնտրա շէհրինտէ, Նիու Եորգ վէ Սէն Բէթրըսպուրկ սէքէնէլէրինին տէօրթ միսլի, Իսթանպօլ սէքէնէլերինին իքի միսլի գատար սէքինէ պուլունտուղու կնպի, Բարիսին իւզտէ իքի վէ Բէքինին տախի պիր բայը գատար զիեատէ սէքէնէ պուլունմագտա տըր։ Լոնտրատա պուլունան նուֆուս, պիւթիւն Սքօչեա մէմալիքինտէ օլան նուֆուսա միւսավի պուլունմագտա, վէ պիւթիւն Տանիմարգա մէմալիքինտէ օլան սէքէնէլերին իքի միսլի, վէ Եունանիսթան էհալիսինին իւչ միսլի գատար սէքէնէ վար տըր։ Շէհրի մէզքիւրտէ կիճէ կիւնտիւզ հէր պիր սէքիզ տագըգատա պիր քիչի էօլիւպ, հէր պիր պէշտագըգատա պիր քիչի տօղար։ 1851 սէնէսինտէն պէրու, սէքէնէլերին մըգտարը, 8 եիւզ պին նուֆուս արթմըշ տըր։ Շէհրին քեաֆֆէյի էհալիսինտէն անճագ պէշ եիւզ պին նուֆուսու քիլիսէլերէ կիտէր վէ էկէրչի, ասլա քիլիսէեէ կիթմէեէնլերէն եալընըզ պիր միլեօն նէֆէրի, քիլիսէեէ կիթմէք արզու իթմէ, պունլար իչին, 800 թանէ եէնի քիլիսէ եարմագ լազըմ կէլիր։ Բազար կիւնլերի եիւզ պին քիչի վար տըր քի իշիլի մ'շղուլ օլուրլար։ 140 պին քիչի ճին թապիր օլունան իշկիյի իշերլի։ քէօր սէրիսօշ օլարագ սօղագլարտա գալան վէ հիւքիւմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան գալտրրըլըպ մահէլլերինէ կէօթիւրիւլէն սէրիսօշլարըն սաեըսը պիր սէնէտտէ 190,000 նէֆէրէ պալիզ օլուր։ Լոնտրատա 100,000 ֆայիշէ, 10,000 քումարպազ, ճինաեէթ իշինտէ պէօյիւմիւշ 20 պին չօճուգ, 30 պին խըրսըզ իլէ եաթագ, վէ 10 պին մէյխանէ պուլունմագտա տըր։ մէզքիւր մէյխանէլէրէ կիտէնլերին մըգտարը 500,000 քիչի տիր։ 890 քիշիտէ պիր նէֆէրի տէլի տիր։ 1207 քիչի իշին պիր ֆուրուն, 1,553 քիչի իշին պիր գասապ, 1800 քիչի իշին, պիր պաքքալ, վէ 608 քիչի իշին պիր զապթիեէ վար տըր։ Տիկէր թարաֆտան, էթմէք բարալարընը չըգարմագ իշին իշ արաեան 60 պին չօճուգտան 30 պին նէֆէրի, եըրթըզ բուպալարլա մէքթէպէ կիտէրլէր։ Շէհրի մէզքիւրտէ, սօղագ սօղագ կէզէրէք, Թէվրատը չէրիֆ սաթան 400 գարը, 300 միսիօնար բաբասլար, վէ հէր բազար ախշամլարը թէաթրօլարտա բուհանիճէ տուալարտա հազըր պուլունան երկիրմի պին քիչի վար տըր, վէլ հասըլ, տէր մէզքիւր Լընտրն Ֆիկարօ ղազէթասը, Լոնտրա շէհրի, պիր միլլէթ տիր, պիր միլլէթտէն զիեատէ պիր շէյ տիր, եանի, պիր տիւնեա տըր։

ՕՐԱԳԻՐԻՆ ԹԷՐՊԻՅԷՍԻ

Մէզքիւր ղազէթա պու տէֆա տախի կիւեա Տիօժէնին Ֆամիլեասընը թասահուպ իտէրէք, Մանզումէյէ պիր գապահաթ իսնատ իթմէքլիյէ չալըշմըշտըր։ չէօյլէ քի, միլլէթլէ հագարէթ իտէն եալընըզ Տիօժէն օլտուղու իչին, հէր նէ քի սեյլենէճէք իսէ, եալընըզ օնա սէօյլենիլմէլի իմիշ։

Մէզքիւր ղազէթանըն նէ տերէճէսէ քէնտուլի չաշրմըշ, վէ եազտըղընը պիլմէզ վէ անլամագ օլմասընը, պիր տէֆա տահա, էհալինին մուհաքէմէսի նէզտինէ վազ իթմէք նիյէթիյլէ, պաշգա ճէվապ վիրմէքլիյէ իրթիքեապ իթմէյիպ, իլա, պիզզաթ քէնտինին Տիօժէնէ վիրտիկի ճէվապընը պիր ճիւմլէսինի, այնէն պէեան իտէրիզ։ չէօյլէ քի, Օրագիր պիզէ վիրտիկի նասիհաթը քէնտիսի իճրա իտէրէք, եալընըզ Տիօժէնէ գարշը սեյլեյէճէք նէրսէ, հէր միլլէթին ֆամիլեալարընա հագարէթ իթտիքտէն պաշգա, Տիօժէնէ տախի, իսմինի վիրէմէտիկիմիզ պիր եէնի սանաթա թէքլիֆ իթմիշ տիր քի, Տիօժէն մէրգումուն թէքլիֆինի էկէր իճրա իտէճէք օլուր իսէ, հալեյէ եա քէնտի միլլէթի, վէ եախօտ սայիր միլլէթին ֆամիլեալարընը պաշտան չըգարմըշ օլաճագ տըր, վէ տիմէք տիր քի, Օրագիր, տէ իլ եալընըզ Տիօժէնին, իլա հէր միլլէթին ֆամիլեալարընա, տօլաեըտան հագարէթ իթմիշ պուլունաճագ տըր։

Իշթէ մէզքիւր էհլի ինսաֆ ղազէթանըն մէզքիւր ճիւմլէսի։

«Տիօժէն ուֆագ պուրունլու էրմէնիլէր իւզերինտէ զիւրրիեէթճէ չիւբհէ արզ իտէր — հագգը վար տըր. ֆագաթ, պու չիւբհէսի պապալարըմըզընն միլիյէթի իւզերինտէ օլմաեըպ, անալարըմըզընն միլիեէթի իւզերինտէ պէլքի օլապիր։ Պապալարըմըզ ճինաճէ էրմէնի արրէր, ֆագաթ, էրմէնի գրեաֆէթինտէ պուլունան վալիտէլերիմիզ նէ միլլէթտէն օլտուգլարընա չիւբհէ օլունապիր, [illegible] պապալարըմըզ պէր արալէթ [illegible] [illegible] [illegible]